

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W ŁODZI

JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

90-608 Łódź, ul. Wólczańska 49; tel. 042 632-01-12, 042 633-49-09, fax 042 636-77-97
www.wup.lodz.pl; e-mail: lowu@praca.gov.pl

Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie łódzkim w 2017 roku

Łódź 2018

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
ZAŁOŻENIA RPDZ 2017	4
RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2017 ROKU.....	6
ZADANIA ZREALIOWANE PRZEZ WUP W ŁODZI	17
Fundusz Pracy	17
Europejski Fundusz Społeczny	19
Kontrola prawidłowości wydatkowania środków publicznych	24
Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy.....	26
Europejskie Służby Zatrudnienia	27
Poradnictwo Zawodowe.....	28
Rejestr Agencji Zatrudnienia oraz Rejestr Instytucji Szkoleniowych	30
Podwyższanie kompetencji zawodowych pracowników	32
Wojewódzka Rada Rynku Pracy.....	33
ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY	34
UWAGI KOŃCOWE.....	40

WSTĘP

Niniejsze sprawozdanie informuje, jak regionalna polityka rynku pracy odpowiada na zadania wynikające z celów, priorytetów i kierunków działań Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie łódzkim w roku 2017, przygotowanego zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065, z późn. zm.) oraz zatwierdzonego przez Zarząd Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr 609/17 z dnia 22 maja 2017 roku.

Dokument został opracowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi przy bezpośredniej współpracy wydziałów: Rynku Pracy, Obsługi EFS, Kontroli EFS, Międzynarodowego Pośrednictwa Pracy, ds. Agencji Zatrudnienia, Organizacyjno-Kadrowego, Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy oraz Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Sprawozdanie opiera się również na danych pozyskanych z powiatowych urzędów pracy województwa łódzkiego.

Realizacja Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w dużej mierze zależy od środków, jakimi samorząd województwa dysponuje w danym roku. W 2017 roku dominującą pozycję w finansowaniu poszczególnych przedsięwzięć na rzecz zatrudnienia odgrywał Fundusz Pracy oraz Europejski Fundusz Społeczny.

Sprawozdanie z Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia po zaopiniowaniu przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy w Łodzi jest udostępniane na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi.

ZAŁOŻENIA RPDZ 2017

Misją Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w 2017 roku była realizacja przedsięwzięć, które służyć miały zapewnieniu wzrostu zatrudnienia i ograniczaniu bezrobocia w regionie, a także wsparciu osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2017 dla województwa łódzkiego zawierał opis działań planowanych do realizacji w obszarze rynku pracy. W ślad za Krajowym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017 wskazane zostały dwa główne **obszary priorytetowe**: zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia oraz zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

W ramach priorytetów określono podstawowe **kierunki działań**:

- Innowacyjność na rynku pracy
- Partnerstwo lokalne na rzecz zatrudnienia
- Włączanie osób oddalonych od rynku pracy
- Wspieranie migracji zarobkowej na rzecz regionu
- Kształcenie zawodowe i ustawiczne
- Aktywizacja grup defaworyzowanych na rynku pracy
- Rozwój przedsiębiorstw i pobudzanie przedsiębiorczości

W 2017 roku ustalono **priorytetowe grupy** bezrobotnych i osób wymagających wsparcia w województwie łódzkim:

- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby o niskich kwalifikacjach oraz bez doświadczenia zawodowego,
- bezrobotni z terenów wiejskich,
- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym,
- osoby niepełnosprawne,
- osoby zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą,
- pracujące osoby dorosłe mające zamiar podwyższyć kwalifikacje zawodowe,
- przedsiębiorcy tworzący nowe miejsca pracy.

Działania na rzecz zatrudnienia przewidziane do realizacji w województwie łódzkim w 2017 roku zostały zestawione w następujące **zadania**:

1. Aktywizacja osób powyżej 45 roku życia.
2. Aktywizacja osób młodych, które ze względu na brak aktywności zawodowej szybko tracą umiejętności nabyte w trakcie nauki, w tym nauki zawodu oraz osób młodych nieuczących się.
3. Wspieranie zatrudnienia kobiet oraz osób pragnących pogodzić obowiązki rodzinne z zawodowymi.
4. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat.
5. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
6. Wspieranie mobilności zawodowej, w tym rozwój sieci EURES.

7. Rozwój i wsparcie przedsiębiorczości w regionie.
8. Rozwijanie współpracy w obszarze rynku pracy, polityki społecznej i edukacji.
9. Świadczenie pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia.
10. Podwyższenie kompetencji zawodowych pracowników PSZ.
11. Prowadzenie analiz i badań rynku pracy.
12. Prowadzenie kontroli prawidłowości wydatkowania środków publicznych.
13. Prowadzenie stałego monitoringu informacji dotyczących planowanych zwolnień z przyczyn dotyczących pracodawcy.

Podstawowymi **celami** RPDZ w 2017 roku było:

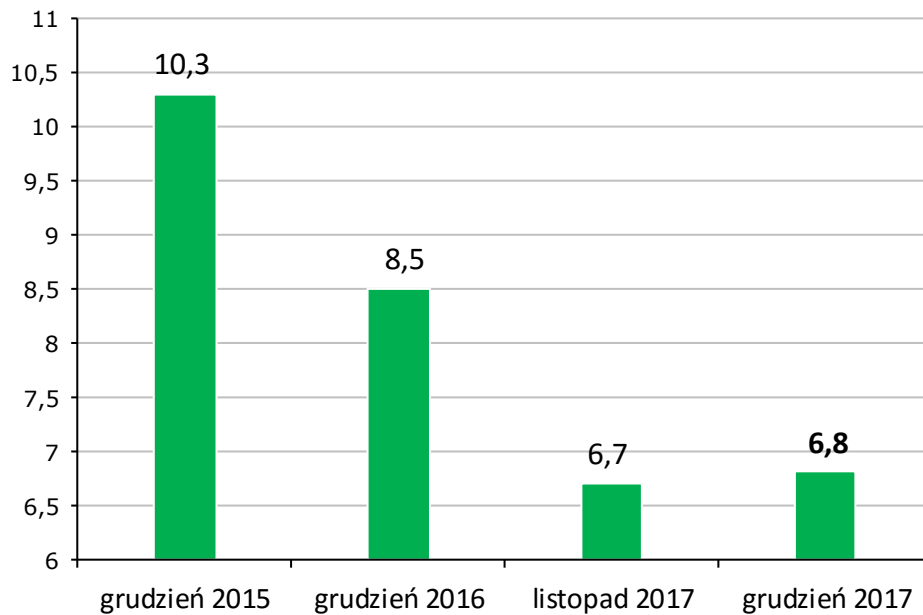
- a. utrzymanie liczby bezrobotnych poniżej 100 tys. na koniec 2017 roku oraz stałej tendencji spadkowej,
- b. utrzymanie stopy bezrobocia na poziomie nie wyższym niż 10% na koniec 2017 roku oraz stałej tendencji spadkowej,
- c. rozwój przedsiębiorczości oraz wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych.

Z zebranych i opracowanych informacji wynika, iż na koniec grudnia 2017 roku osiągnięto zakładane cele.

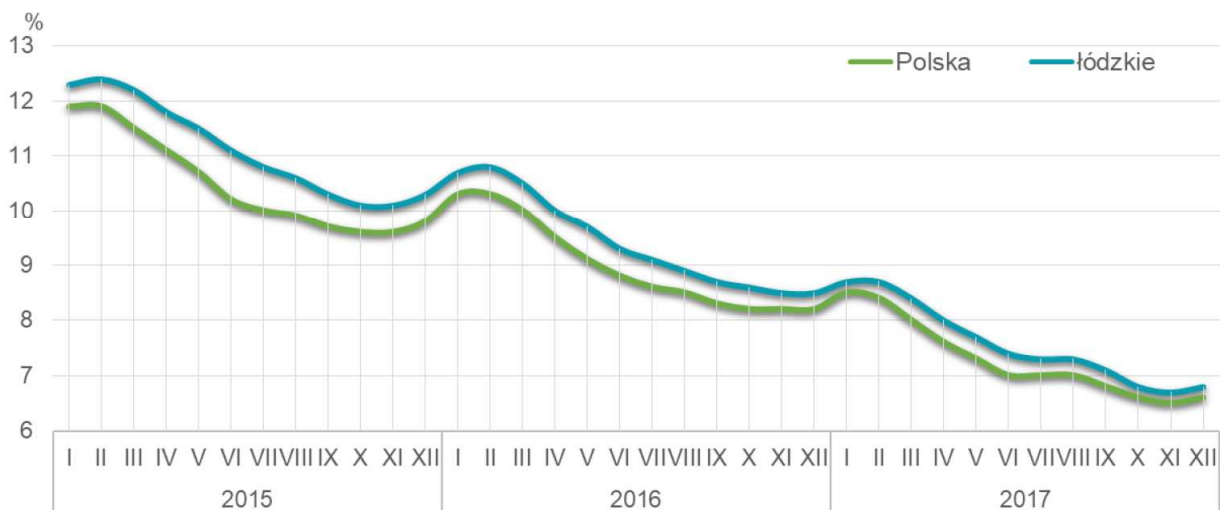
RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2017 ROKU

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2017 roku w województwie łódzkim wyniosła 6,8% i w porównaniu do listopada wzrosła o 0,1 punktu procentowego. Wskaźnik bezrobocia na koniec 2017 roku osiągnął poziom niższy niż w końcu 2016 roku o 1,7 punktu procentowego i o 3,5 punktu procentowego niż w końcu 2015 roku.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie łódzkim w latach 2015-2017

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO stan w końcu miesiąca

Zmniejszyła się różnica między poziomem stopy bezrobocia w województwie łódzkim (6,8%), a stopą w kraju (6,6%). Na koniec grudnia 2017 r. różnica wynosiła 0,2 pkt proc. wobec 0,3 pkt proc. na koniec grudnia 2016 roku.

Na tle województw, łódzkie na koniec grudnia 2017 roku jest na 8 miejscu pod względem poziomu stopy bezrobocia. W porównaniu do grudnia 2016 roku województwo łódzkie przesunęło się z siódmego miejsca na ósme.

Stopę bezrobocia niższą niż w województwie łódzkim w grudniu 2017 r. odnotowano w siedmiu województwach: wielkopolskim (3,7%), śląskim (5,2%), małopolskim (5,4%), pomorskim (5,5%), mazowieckim (5,6%), dolnośląskim (5,7%) oraz lubuskim (6,6%).

W powiatach stopa bezrobocia na koniec grudnia 2017 r. wynosiła od 4,3% do 9,4%. Do powiatów o najniższej stopie bezrobocia w końcu grudnia 2017 r. należały: rawski oraz skierniewicki (po 4,3%), wierzusowski (4,8%), miasto Piotrków Trybunalski (5,7%), łowicki (5,8%), bełchatowski (5,9%), a o najwyższej: kutnowski oraz łaski (po 9,4%), łęczycki i łódzki wschodni (po 8,1%), tomaszowski i zgierski (po 7,9%) oraz pajęczański i pabianicki (po 7,8%).

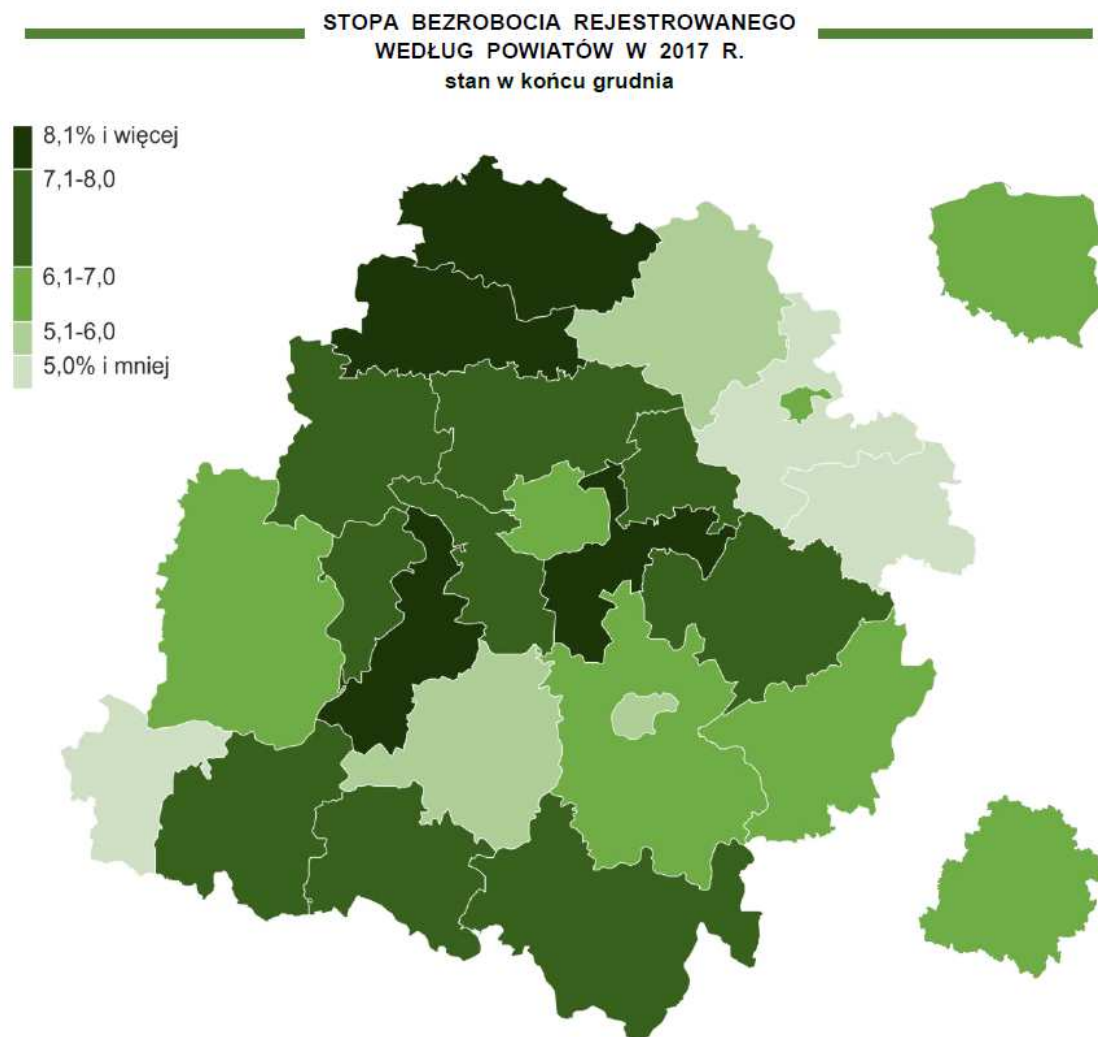
Powiat	Stopa bezrobocia w % (stan w końcu grudnia 2017 r.)
rawski	4,3
skierniewicki	4,3
wierzusowski	4,8
m. Piotrków Trybunalski	5,7
łowicki	5,8
bełchatowski	5,9
sieradzki	6,1
opoczyński	6,2
m. Skierniewice	6,2
m. Łódź	6,4
piotrkowski	6,4
poddębicki	7,1
wieluński	7,1
radomszczański	7,2
zduńskowolski	7,5
brzeziński	7,7
pabianicki	7,8
pajęczański	7,8
zgierski	7,9
tomaszowski	7,9
łódzki wschodni	8,1
łęczycki	8,1
łaski	9,4
kutnowski	9,4

Powiaty o wartości stopy bezrobocia niższej od stopy bezrobocia w województwie łódzkim (6,8%)

Powiaty o wartości stopy bezrobocia wyższej od stopy bezrobocia w województwie łódzkim (6,8%)

Stopa bezrobocia w porównaniu z listopadem obniżyła się w powiecie pajęczańskim, brzezińskim, opoczyńskim oraz radomszczańskim. W 7 powiatach stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie z listopada. W 13 powiatach odnotowano wzrost wskaźnika bezrobocia od 0,1 pkt proc do 0,5 pkt proc.

Powiaty	Stopa bezrobocia w % na koniec grudnia 2017 r.	Spadek (-) / Wzrost w stosunku do końca listopada 2017 r.
pajęczański	7,8	-0,1
brzeziński	7,7	-0,1
opoczyński	6,2	-0,1
radomszczański	7,2	-0,1
m. Łódź	6,4	0,0
m. Piotrków Trybunalski	5,7	0,0
sieradzki	6,1	0,0
zduńskowolski	7,5	0,0
kutnowski	9,4	0,0
skierniewicki	4,3	0,0

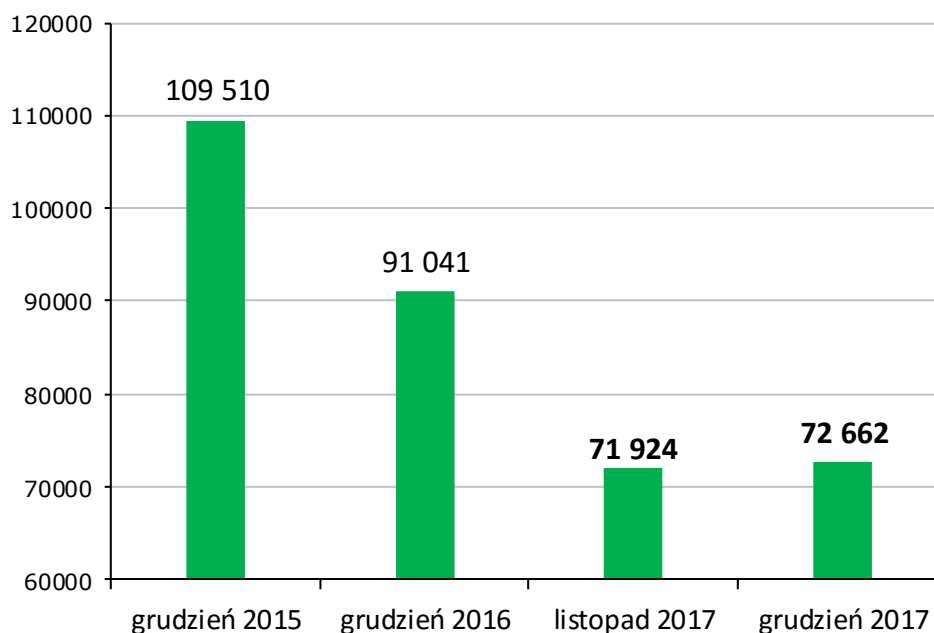
m. Skierniewice	6,2	0,0
poddębicki	7,1	0,1
wieruszowski	4,8	0,1
łowicki	5,8	0,1
rawski	4,3	0,1
bełchatowski	5,9	0,1
piotrkowski	6,4	0,1
łódzki wschodni	8,1	0,2
wieluński	7,1	0,2
zgierski	7,9	0,2
pabianicki	7,8	0,3
łęczycki	8,1	0,3
tomaszowski	7,9	0,5
łaski	9,4	0,5

W porównaniu z grudniem 2016 r. we wszystkich powiatach odnotowano spadek stopy bezrobocia, najgłębszy w powiatach: brzezińskim (o 2,8 p. proc.), kutnowskim, łączyckim i opoczyńskim (po 2,5 p. proc.), a najmniejszy w powiatach: pączęzańskim (o 0,6 p. proc.) oraz skierniewickim (o 0,7 p. proc.).

Powiaty	Stopa bezrobocia w % na koniec grudnia 2017 r	Spadek (-) / Wzrost w stosunku do końca grudnia 2016 r.
brzeziński	7,7	-2,8
kutnowski	9,4	-2,5
łęczycki	8,1	-2,5
opoczyński	6,2	-2,5
zduńskowolski	7,5	-2,3
zgierski	7,9	-2,3
poddębicki	7,1	-2,2
łaski	9,4	-2,1
sieradzki	6,1	-2,0
radomszczański	7,2	-1,9
pabianicki	7,8	-1,8
m. Piotrków Trybunalski	5,7	-1,7
łowicki	5,8	-1,6
bełchatowski	5,9	-1,6
piotrkowski	6,4	-1,6
m. Łódź	6,4	-1,5
wieluński	7,1	-1,5
m. Skierniewice	6,2	-1,5
tomaszowski	7,9	-1,4
rawski	4,3	-1,2
łódzki wschodni	8,1	-1,1
wieruszowski	4,8	-1,0
skierniewicki	4,3	-0,7
pączęzański	7,8	-0,6

Liczba bezrobotnych na koniec grudnia 2017 roku w województwie łódzkim wyniosła 72 662 osoby i w porównaniu do końca listopada 2017 roku wzrosła o 738 osoby. Dla porównania w analogicznym okresie 2016 roku (grudzień-listopad) odnotowano wzrost liczby bezrobotnych o 660 osób. W stosunku do 2016 roku (koniec grudnia) liczba osób bezrobotnych spadła o 18,4 tys. osób.

Liczba osób bezrobotnych w województwie łódzkim w latach 2015-2017

Wyszczególnienie	XII 2016	2017	
		XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	91,0	71,9	72,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	13,0	10,3	10,2
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	12,4	10,5	9,4

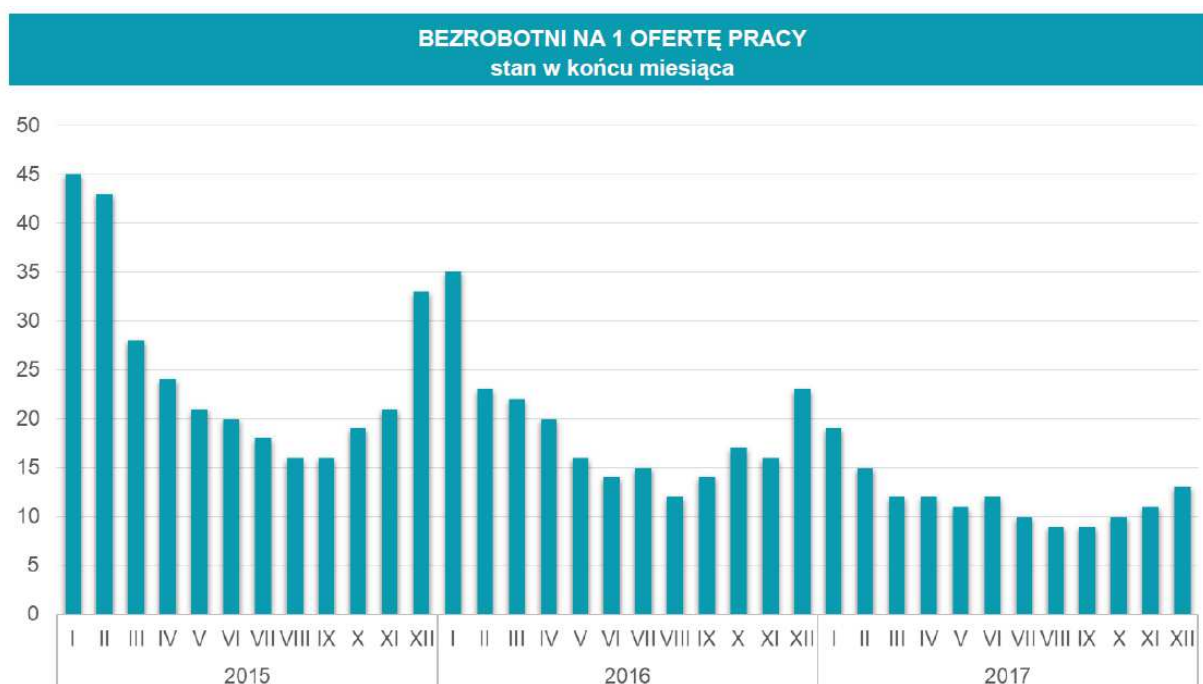
W grudniu 2017 r. w urzędach pracy **zarejestrowano** 10,2 tys. osób bezrobotnych, tj. o 1,0% mniej w porównaniu z poprzednim miesiącem i o 22,0% mniej niż przed rokiem. Udział osób rejestrujących się po raz kolejny w liczbie nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 88,8% i w stosunku do grudnia 2016 r. zmniejszył się o 1,3 p. proc. W ujęciu rocznym zmniejszył się również udział zarówno osób dotychczas niepracujących (o 2,0% do poziomu 11,6%), jak i absolwentów (o 0,9 p. proc. do poziomu 7,0%).

Stopa napływu bezrobotnych do urzędów pracy (tj. stosunek nowo zarejestrowanych do liczby aktywnych zawodowo) w grudniu 2017 r. wyniosła 0,9%.

W grudniu 2017 r. z ewidencji bezrobotnych **wyrejestrowano** 9,4 tys. osób, tj. o 10,4% mniej niż przed miesiącem i o 23,8% mniej niż przed rokiem. Z tytułu podjęcia pracy (głównej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 5,4 tys. osób (o 24,5% mniej niż przed rokiem). Udział tej grupy osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się o 0,6 p. proc. w ujęciu rocznym (do 57,5%). Łącznie w 2017 roku z powodu podjęcia pracy wyrejestrowano 71,0 tys. osób. Spośród bezrobotnych wykreślonych z ewidencji, w porównaniu z grudniem 2016 r., największy wzrost odsetka dotyczył osób, które rozpoczęły staż (o 3,1 p. proc. do 4,9%). Największy spadek udziału odnotowano natomiast wśród osób wyrejestrowanych z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pracy (o 0,3 p. proc., do 10,4%).

W końcu grudnia 2017 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 62,4 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem, w porównaniu z analogicznym miesiącem 2016 r., zmniejszył się (o 0,6 p. proc.) i ukształtował się na poziomie 85,9%.

W grudniu 2017 r. do urzędów pracy zgłoszono 8755 **ofert pracy**, tj. o 817 ofert mniej niż przed miesiącem, ale o 2332 oferty więcej niż w grudniu 2016 r. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 13 bezrobotnych (przed miesiącem 11, a przed rokiem 23).

W całym 2017 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 124,5 tys. wolnych miejsc pracy, o ponad 24 tys. więcej niż w 2016 roku.

Statystyki obejmowały w końcu 2017 roku 37 634 **kobiety** - o 8 482 osoby mniej niż w roku poprzednim. Kobiety stanowiły 51,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem odsetek ten wyniósł 50,7%).

Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (stan w końcu miesiąca):

Wyszczególnienie	XII 2016	2017	
		XI	XII
	w % ogólnej liczby bezrobotnych		
Do 30 roku życia	23,2	22,2	21,5
w tym do 25 roku życia	11,2	10,5	10,0
Długotrwale bezrobotni ¹	57,4	55,7	55,8
Powyżej 50 roku życia	31,7	30,3	30,8
Posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	15,0	17,7	17,6
Niepełnosprawni	8,2	8,0	8,1

Udział osób **długotrwale bezrobotnych**, stanowiących najbardziej liczną grupę wśród zarejestrowanych ogółem, zmniejszył się o 1,6 p. proc. w skali roku i wyniósł 55,8%. W tym samym okresie spadł również (o 1,7 p. proc., do 21,5%) udział osób **do 30 roku życia** (w tym do 25 roku życia o 1,2 p. proc., do 10,0%) oraz **osób powyżej 50 roku życia** (o 0,9 p. proc., do 30,8%).

Wybrane kategorie osób bezrobotnych	Liczba osób zarejestrowana na koniec grudnia 2017 r.	Udział % w ogólnej liczbie bezrobotnych	Spadek (-)/Wzrost do grudnia 2016 r. (w punktach %)
Do 30 roku życia	15 603	21,5	-1,7
Długotrwale bezrobotni	40 567	55,8	-1,5
Powyżej 50 roku życia	22 352	30,8	-0,9
Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu pracy	3 673	5,1	-0,3
Zamieszkali na wsi	24 059	33,1	-0,2
Niepełnosprawni	5 850	8,1	-0,1
Bez kwalifikacji zawodowych	24 610	33,9	0,0
Z prawem do zasiłku	10 229	14,1	0,6
Kobiety	37 634	51,8	1,1

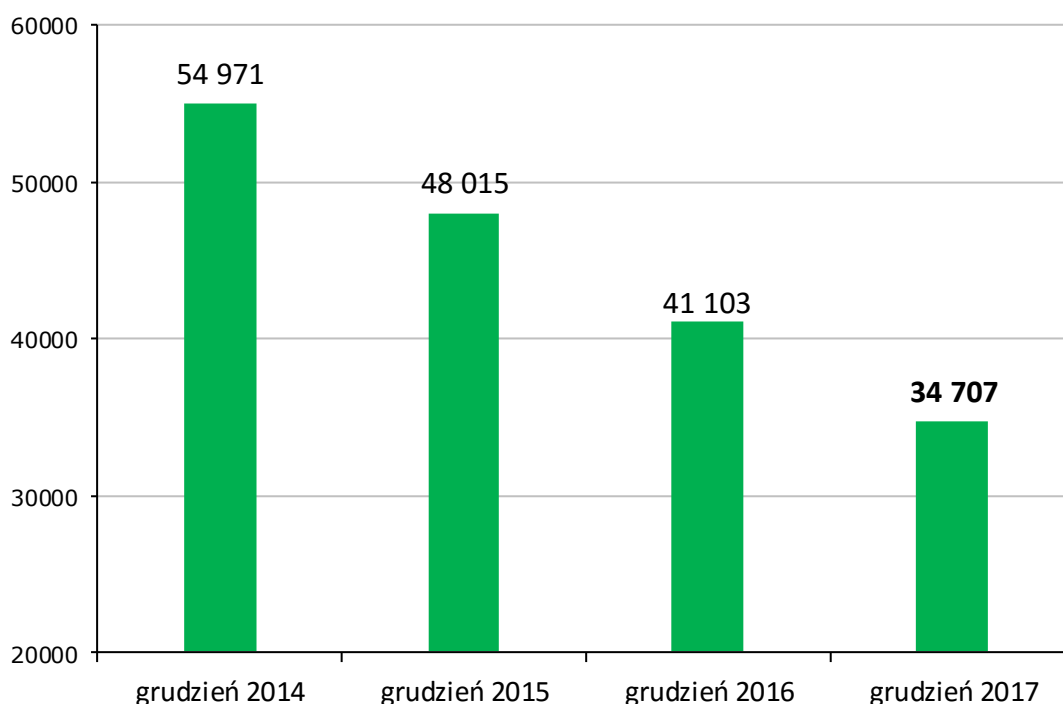
¹ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wzrósł natomiast odsetek osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** (o 2,6 p. proc., do 17,6%).

Wielkość grup bezrobotnych w większości wydzielonych kategorii w skali roku zmniejszyła się. Wśród osób do 30 roku życia - o 26,0% (w tym do 25 roku życia - o 29,0%), powyżej 50 roku życia - o 22,5%, długotrwale bezrobotnych - o 22,3%, niepełnosprawnych - o 21,6%, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej - o 12,1%, a wśród posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia - o 6,6%. Na poziomie sprzed roku pozostała jedynie liczba osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

W końcu 2017 roku **osoby bezrobotne w wieku 30-50 lat** stanowiły 47,7% ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy w Łódzkiem. W porównaniu z końcem 2016 roku liczebność tej grupy spadła o 6 396 osób, czyli o 15,6%. Jednocześnie zwiększył się jej udział w bezrobociu rejestrowanym w województwie o 2,6 p. proc. (z 45,1% do 47,7%).

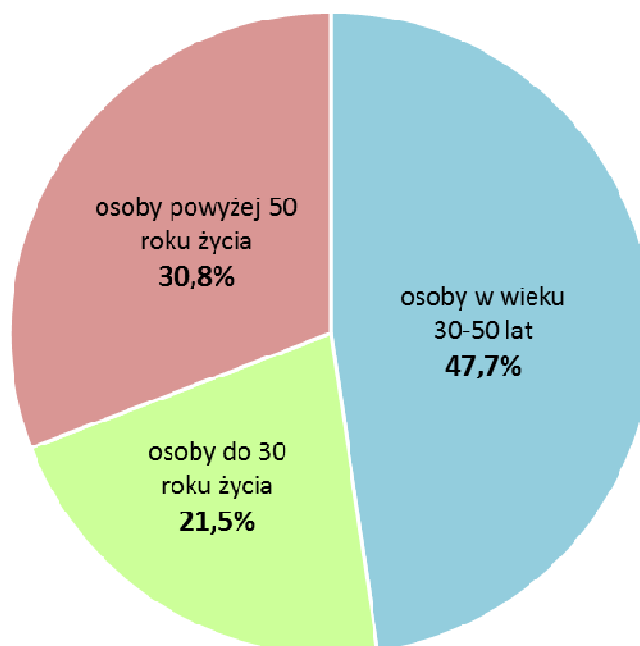
Liczba osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat w województwie łódzkim w latach 2014-2017

Udział % osób w wieku 30-50 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie łódzkim			
XII 2014	XII 2015	XII 2016	XII 2017
43,6	43,8	45,1	47,7

Analiza bezrobocia według wieku wskazuje, iż **osoby w wieku 30-50 lat stanowią najliczniejszą grupę wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie łódzkim**, o 16,9 p. proc. większą od grupy bezrobotnych powyżej 50 roku życia i o 26,2 p. proc. większą od grupy poniżej 30 roku życia.

Udział % według wieku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na koniec grudnia 2017 r.

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w 2017 r.

↑ 101,1

Wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 1,1 % r/r

W końcu 2017 r. w rejestrze REGON na terenie województwa łódzkiego zarejestrowanych było 245855 podmiotów gospodarczych - 5,7 % ogółu podmiotów zarejestrowanych w kraju. Liczba nowo zarejestrowanych przewyższyła liczbę tych, które wyrejestrowano o 2,9 tys. (tj. o 16,9%). Jednocześnie ujemny bilans podmiotów odnotowano w sekcji grupującej największą ich liczbę - handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ oraz w sekcjach obsługa rynku nieruchomości^Δ i pozostała działalność usługowa.

Podmioty	2016	2017	2016=100
Ogółem	243280	245855	101,1

W 2017 r. w województwie łódzkim zarejestrowanych było 245,9 tys. podmiotów gospodarczych, tj. o 2,6 tys. więcej niż w 2016 r.

W porównaniu ze stanem na koniec 2016 r. liczba podmiotów ogółem w województwie łódzkim zwiększyła się o 1,1% (w kraju - o 1,7%). Pod względem formy własności zdecydowana większość - 239 tys. - podmiotów działała w sektorze prywatnym. Ponad połowa z nich skupiona była w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (64,7 tys. podmiotów, 26,3% ogółu), przetwórstwo przemysłowe (28,3 tys., 11,5%) oraz budownictwo (25,3 tys., 10,3%).

Ze względu na podstawową formę prawną najliczniejszą grupę podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 73,9% wszystkich podmiotów. W porównaniu z 2016 r. ich liczba zwiększyła się o 816 i wyniosła 180,5 tys.

Pod względem rodzaju prowadzonej działalności najwięcej podmiotów działało w ramach sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (64,8 tys., tj. 26,3% ogółu jednostek). Znaczny udział w liczbie podmiotów ogółem stanowiły też jednostki z sekcji przetwórstwo przemysłowe (28,4 tys., tj. 11,5% ogółu) oraz budownictwo (25,4 tys., tj. 10,3% ogółu).

W ujęciu terytorialnym najwięcej podmiotów zarejestrowanych było w Łodzi - 93,4 tys. oraz powiatach: zgierskim - 16,6 tys., pabianickim - 13,1 tys. i tomaszowskim - 9,4 tys. Najmniej natomiast w powiatach brzezińskim - 2,8 tys. i skierniewickim - 2,5 tys. podmiotów.

W 2017 r. w województwie łódzkim zarejestrowano 20,3 tys. nowych podmiotów gospodarczych (o 0,5% mniej niż w roku poprzednim). Wśród nich 17,2 tys. to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (o 1,1% więcej niż w 2016 r). Najwięcej podmiotów podjęło działalność w ramach sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (4,5 tys. podmiotów, co stanowi 22,3% wszystkich nowo powstałych), budownictwo (3,0 tys., tj. 14,9%) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (2,1 tys., tj. 10,3%).

Spośród wszystkich nowo powstałych jednostek w województwie 37,4% zarejestrowano w Łodzi. Znaczące udziały zanotowano również w powiecie zgierskim 7,1% ogółu nowych podmiotów (1,5 tys. jednostek), a także w powiecie pabianickim 5,5% (1,1 tys. jednostek).

W momencie rejestracji firmy każdy przedsiębiorca deklaruje liczbę pracujących. Według tego kryterium przeważały podmioty, które zadeklarowały zatrudnienie do 9 osób tzw. mikroprzedsiębiorstwa - 234,3 tys.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2017 r. wyniosło 344,2 tys. osób i było o 4,8% wyższe niż przed rokiem (w grudniu 2016 r. ukształtowało się na poziomie o 1,9% wyższym niż w tym samym miesiącu 2015 r.).

W ujęciu rocznym wzrost zatrudnienia odnotowano m.in. w sekcjach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 17,8%), administrowanie i działalność wspierająca (o 14,6%), transport i gospodarka magazynowa (o 12,9%), zakwaterowanie i gastronomia (o 10,8%), obsługa rynku nieruchomości oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (po 6,5%). Najgłębszy spadek zatrudnienia wystąpił w informacji i komunikacji (o 26,2%).

W okresie styczeń-grudzień przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie 343,1 tys. osób, tj. o 5,0% wyższym niż w 2016 r. (wobec wzrostu o 1,3% w stosunku do 2015 r.). Największy wzrost liczby zatrudnionych zanotowano m.in. w: działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 20,2%), pozostałej działalności usługowej (o 19,9%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 14,4%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 12,1%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,9%), obsłudze rynku nieruchomości (o 7,1%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 4,2%). Najgłębszy spadek zatrudnienia dotyczył informacji i komunikacji (o 16,2%).

Diagnoza sytuacji na rynku pracy została opracowana na podstawie następujących źródeł:

- *Informacje sygnałne o rynku pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi.*
  - *Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów, Główny Urząd Statystyczny.*
  - *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa łódzkiego w grudniu 2017 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.*
  - *Informacja sygnałna „Działalność podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie łódzkim w 2017 r.”, Urząd Statystyczny w Łodzi.*
-

ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ WUP W ŁODZI

Fundusz Pracy

Zadania samorządu województwa dotyczące polityki rynku pracy określa art. 8 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.). W 2017 roku przez dysponenta Funduszu Pracy dla województwa łódzkiego zostały przeznaczone następujące środki:

I. na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej zgodnie z §2 *ust.1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie z dnia 25.08.2014r.* - 256.656,9 tys. zł, w tym 111.765,6 tys. zł na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- 8.i dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także przez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego WŁ 2014-2020 - 44.868,1 tys. zł
- 8.ii trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 - 66.897,5 tys. zł

II. na finansowanie innych fakultatywnych zadań realizowanych przez samorządy powiatowe - 16.070,3 tys. zł

Podziału środków Funduszu Pracy dokonano w oparciu o przyjęte przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr LIII/943/14 z dnia 28 października 2014 roku „Kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa łódzkiego na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych oraz innych fakultatywnych zadań”. Podział został zatwierdzony przez Zarząd Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr 212/17 z dnia 1 marca 2017 roku.

W 2017 roku realizowano program aktywizacji osób do 30 roku życia - refundacja przez okres 12 miesięcy części kosztów zatrudnienia osób bezrobotnych do 30 roku życia². Marszałek Województwa na bieżąco³ informował Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o wysokości zobowiązań wynikających z zawartych umów, o których mowa w art. 150f ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powiaty w roku 2017 na

² Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), art.150f.

³ jw., art. 150g ust.5.

aktywizację osób do 30 roku życia w ramach ww. art. 150f wydatkowały łącznie kwotę 57.187,0 tys. zł.

W roku 2017 pozytywnie zaopiniowano 21 wniosków samorządów powiatów o dodatkowe środki z rezerwy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej na kwotę 7 990,3 tys. zł. Środki rezerwy zostały przeznaczone na finansowanie realizacji działań aktywizacyjnych w ramach następujących programów:

• aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych długotrwale ⁴	1 570,6 tys. zł
• aktywizacji zawodowej bezrobotnych na terenach, na których w 2017 roku miały miejsce klęski żywiołowe	670,0 tys. zł
• aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia ⁵	410,2 tys. zł
• aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi	1 653,4 tys. zł
• aktywizacji zawodowej bezrobotnych, będących dłużnikami alimentacyjnymi	45,7 tys. zł
• aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego <i>Mieszkanie Plus</i>	91,4 tys. zł
• regionalny „Aktywizacja zawodowa bezrobotnych w wieku 30-50 lat” ⁶	1 287,9 tys. zł
• inne programy, których realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy	2 261,1 tys. zł

W 2017 roku rozpoczęto realizację II edycji Programu Regionalnego „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat”. W Programie wzięło udział 13 Powiatowych Urzędów Pracy (o 3 PUP więcej niż w roku poprzednim): Łask, Łęczycza, Łowicz, Łódź, Opoczno, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Sieradz, Tomaszów Mazowiecki, Wieluń, Wieruszów, Zduńska Wola, Zgierz. Wartość Programu ze środków własnych PUP wynosi 3.306,6 tys. zł. Ponadto ze środków Funduszu Pracy będących w rezerwie Dysponenta pozyskano dodatkowe środki na realizację Programu Regionalnego na łączną kwotę 1.287,9 tys. zł. Wsparciem w postaci aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, objęto łącznie ponad 400 osób w wieku 30-50. Po okresie refundacji ze środków Funduszu Pracy zaplanowano utrzymanie zatrudnienia przez 80% uczestników, którzy zakończą udział w Programie.

⁴ Zadanie 5. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

⁵ Zadanie 1. Aktywizacja osób powyżej 45 roku życia.

⁶ Zadanie 4. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat.

Realizacja programów ze środków rezerwy Funduszu Pracy odbywa się we współpracy powiatowych urzędów pracy m.in. z samorządami, pracodawcami, partnerami społecznymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz regionalnego rynku pracy⁷.

Na Krajowy Fundusz Szkoleniowy⁸, którego celem jest wsparcie pracodawców i pracowników w zakresie kształcenia ustawicznego, województwo łódzkie do podziału pomiędzy samorzady powiatów otrzymało w 2017 roku kwotę 10 677,5 tys. zł. Podział kwoty został ustalony przez Zarząd Województwa Łódzkiego uchwałą nr 61/17 z dnia 23 stycznia 2017 roku. W trakcie roku Marszałek Województwa wnioskuje o zwiększenie tej kwoty w ramach rezerwy KFS. Z rezerwy województwo pozyskało 980,0 tys. zł.

W roku 2017 roku realizowano dwie umowy o świadczenie działań aktywizacyjnych⁹. W dniu 5 maja 2017 r. zakończyła się realizacja I edycji. W trwającej przez 24 miesiące usłudze wzięły udział osoby długotrwale bezrobotne, dla których ustalono II lub III profil pomocy z terenu miasta Łodzi (800 osób), powiatu pabianickiego (220 osób), powiatu radomszczańskiego (260 osób) i powiatu zgierskiego (220 osób). Rezultatem przedsięwzięcia było podjęcie odpowiedniej pracy lub działalności gospodarczej na okres co najmniej 14 dni przez 786 Uczestników, Odpowiednią pracą lub działalność gospodarczą przez 90 dni utrzymało łącznie 351 osób. Osiągnięto zaplanowane wskaźniki tj. wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej na poziomie 52,4% oraz wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu na poziomie 44,14%. Wydatkowano kwotę 7.143.332,85 zł.

Od sierpnia 2016 roku trwa II edycja ZDA „Aktywizacja 1300 osób bezrobotnych z województwa łódzkiego” (Łódź, powiaty: sieradzki, kutnowski i piotrkowski grodzki i ziemski). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku 650 osób podjęło zatrudnienie na co najmniej 14 dni, z tej liczby 380 osób utrzymało zatrudnienie przez co najmniej 90 dni. Pracę przez co najmniej 180 dni kontynuowało 176 osób.

Europejski Fundusz Społeczny

WUP w Łodzi w roku 2017 wykonywał zadania związane z wypełnianiem funkcji Instytucji Pośredniczącej w ramach VIII i IX Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 oraz I Osi Priorytetowej Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Zrealizowano następujące zadania:

- 1) W ramach RPO WŁ 2014-2020 prowadzono prace związane z przygotowaniem dokumentacji konkursowych. Na ich podstawie ogłoszono 14 konkursów w ramach IX

⁷ Zadanie 8. Rozwijanie współpracy w obszarze rynku pracy, polityki społecznej i edukacji.

⁸ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), art.69a.

⁹ jw., art. 66d.

Zadanie 5. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zadanie 8. Rozwijanie współpracy w obszarze rynku pracy, polityki społecznej i edukacji.

- Osi Priorytetowej Włączenie społeczne. Ponadto w grudniu 2017 r. rozpoczęto nabór na projekty pozakonkursowe PUP (Działanie VIII.1 Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia przez powiatowe urzędy pracy).
- 2) Realizowano na bieżąco zadania związane z oceną formalno-merytoryczną złożonych wniosków o dofinansowanie projektów. W 2017 r. oceniono i zatwierdzono do dofinansowania 44 wnioski złożone w trybie pozakonkursowym (w tym: 22 - PO WER i 22 - RPO WŁ) oraz oceniono 158 wniosków o dofinansowanie projektów złożonych w trybie konkursowym.
  - 3) W 2017 r. podpisano 180 umów w ramach RPO WŁ (w tym 51 w ramach VIII Osi Priorytetowej i 129 w ramach IX Osi Priorytetowej) na łączną kwotę 296 269 907,37 zł oraz 22 umowy w ramach PO WER (w Poddziałaniu 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych) na łączną kwotę 65 895 419,00 zł.
  - 4) W celu dążenia do wykorzystania wszystkich środków z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (IZM) w ramach PO WER prowadzono rozmowy z beneficjentami realizującymi projekty i ostatecznie w wyniku powyższych rozmów w 2017 r. podpisano 27 aneksów zwiększających wartość projektu (w tym 22 w ramach Poddziałania 1.1.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych i 5 w ramach Poddziałania 1.2.2 Wsparcie udzielane z Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych).
  - 5) Monitorowano realizację projektów poprzez weryfikację formalno-rachunkową i merytoryczną wniosków beneficjentów o płatność. W roku 2017 zatwierdzono 959 wniosków na kwotę 200 232 071,85 zł (PO WER – 186 wniosków na kwotę 76 433 022,57 zł; RPO WŁ – 773 wnioski na kwotę 123 799 049,28 zł).
  - 6) W oparciu o podpisane umowy i aneksy w 2017 r. wypłacono beneficjentom łącznie 137 099 995,24 zł środków z dotacji celowej i środków europejskich (w ramach PO WER – 13 444 464,21 zł, w ramach RPO WŁ – 123 655 531,03 zł).
  - 7) W roku 2017 w ramach środków Pomocy Technicznej wydatkowano łączną kwotę 8 998 441,47 zł (w tym: RPO WŁ – 6 640 695,44 zł; PO WER – 2 357 746,03 zł) głównie na:
    - wypłatę wynagrodzeń pracownikom ,
    - szkolenia pracowników zaangażowanych we wdrażanie powyższych Programów¹⁰,
    - realizację działań informacyjno – promocyjnych,
    - finansowanie kosztów instytucji (m.in. zakupy, opłaty).
  - 8) W zakresie przedsięwzięć promocyjno-informacyjnych w 2017 r. zrealizowano następujące zadania:
    - zorganizowano 56 spotkań/warsztatów/szkoleń dla łącznie 1 339 potencjalnych beneficjentów i beneficjentów w związku z ogłoszonymi przez WUP w Łodzi naborami wniosków (49 spotkań/warsztatów/szkoleń dla 1 116 osób w związku z RPO WŁ oraz 5 szkoleń/warsztatów dla 126 osób w związku z PO WER, 2 spotkania dotyczyły obu programów dla 97 osób),

---

¹⁰ Zadanie 10. Podwyższenie kompetencji zawodowych pracowników PSZ.

- zorganizowano stoiska informacyjno-promocyjne m.in. podczas XX Łódzkich Targów Edukacyjnych, Seminarium LEVEL UP – BON ZŁAP „Zmieniamy Łódzkie z Funduszami Europejskimi – szkolenia i doradztwo w nowej odsłonie”, Forum dyskusyjne „Fundusze europejskie – przedsiębiorcy a edukacja zawodowa”, Łódzkie Innovation Days, uczestniczono również w charakterze prelegentów w 4 konferencjach/seminariach organizowanych przez inne instytucje lub wydziały WUP,
  - opublikowano w prasie regionalnej 8 ogłoszeń prasowych dotyczących PO WER, 7 artykułów sponsorowanych dotyczących PO WER, 51 ogłoszeń dotyczących RPO WŁ,
  - wydano 4 numery folderu informacyjnego „Wytwórnia Unijnych Pomysłów” (każdy numer w 100% finansowany z RPO WŁ),
  - wyprodukowano 9 spotów radiowych dotyczących RPO WŁ oraz 3 spoty radiowe dla PO WER,
  - przeprowadzono kampanię w mediach społecznościowych w postaci promocji filmu z akcji aktywizacyjnej dla młodzieży NEET w ramach PO WER,
  - prowadzono Punkt Informacyjny EFS oraz dedykowane każdemu programowi strony power.wup.lodz.pl oraz rpo.wup.lodz.pl.
- 9) W ramach I Osi Priorytetowej Osoby młode na rynku pracy w ramach PO WER osiągnięto w 2017 roku następujące wskaźniki¹¹:
- I. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe (PUP), wsparciem objęto 5960 osób bezrobotnych poniżej 30 roku życia (3244 kobiety i 2716 mężczyzn), w tym:
- 1784 osoby długotrwale bezrobotne,
  - 119 osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami.
- W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:
- 1027 osób bezrobotnych, w tym 299 osób długotrwale bezrobotnych, otrzymało ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu po opuszczeniu programu,
  - 2115 osób bezrobotnych, w tym 535 osób długotrwale bezrobotnych, uczestniczyło w kształceniu/szkoleniu lub uzyskało kwalifikacje lub pracowało (w tym na własny rachunek) po opuszczeniu programu,
  - 2000 osób bezrobotnych, w tym 520 osób długotrwale bezrobotnych, ukończyło interwencję wspieraną w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
- II. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe, wsparciem objęto 1 200 osób poniżej 30 roku życia pozostających bez pracy, w tym:
- 180 osób bezrobotnych (116 kobiet i 64 mężczyzn), w tym:

---

¹¹ Zadanie 2. Aktywizacja osób młodych, które ze względu na brak aktywności zawodowej szybko tracą umiejętności nabyte w trakcie nauki, w tym nauki zawodu oraz osób młodych nieuczących się.

Zadanie 3. Wspieranie zatrudnienia kobiet oraz osób pragnących pogodzić obowiązki rodzinne z zawodowymi.

Zadanie 5. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

- 31 osób bezrobotnych niezarejestrowanych w ewidencji urzędów pracy,
- 77 osób długotrwale bezrobotnych,
- 1020 osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu (567 kobiet i 453 mężczyzn),
- 124 osoby poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami.

W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:

- 148 osób bezrobotnych, w tym 61 osób długotrwale bezrobotnych, otrzymało ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu po opuszczeniu programu,
- 132 osoby bezrobotne, w tym 47 osób długotrwale bezrobotnych, uczestniczyło w kształceniu/szkoleniu lub uzyskało kwalifikacje lub pracowało (w tym na własny rachunek) po opuszczeniu programu,
- 166 osób bezrobotnych, w tym 73 osoby długotrwale bezrobotne, ukończyło interwencję wspieraną w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych,
- 578 osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu otrzymało ofertę pracy, kształcenia ustawicznego, przygotowania zawodowego lub stażu po opuszczeniu programu,
- 712 osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, uczestniczyły w kształceniu/szkoleniu lub uzyskało kwalifikacje lub pracowało (w tym na własny rachunek) po opuszczeniu programu,
- 812 osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu ukończyło interwencję wspieraną w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

10) W ramach VIII Osi Priorytetowej Zatrudnienie w RPO WŁ na lata 2014-2020 osiągnięto w 2017 roku następujące wskaźniki¹²:

I. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania VIII.1 Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia przez powiatowe urzędy pracy (projekty pozakonkursowe PUP) wsparciem objęto 3398 osób bezrobotnych (1867 kobiet i 1531 mężczyzn), w tym:

- 2685 osób o niskich kwalifikacjach,
- 1476 osób długotrwale bezrobotnych,
- 949 osób w wieku 50 lat i więcej,
- 255 osób z niepełnosprawnościami.

W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:

- 1975 osób bezrobotnych, w tym 818 osób długotrwale bezrobotnych, pracowało (w tym na własny rachunek) po opuszczeniu programu,
- 54 osoby bezrobotne, w tym 20 osób długotrwale bezrobotnych, uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu,
- 750 osób otrzymało bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej,

---

¹² Zadanie 1. Aktywizacja osób powyżej 45 roku życia.

Zadanie 5. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Zadanie 7. Rozwój i wsparcie przedsiębiorczości w regionie.

- utworzono 779 miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej.

II. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania VIII.2 Wsparcie aktywności zawodowej osób po 29. roku życia wsparciem objęto 1116 osób pozostających bez pracy, w tym:

- 726 osób bezrobotnych (503 kobiety i 223 mężczyzn), w tym 316 osób długotrwale bezrobotnych,
- 390 osób biernych zawodowo (276 kobiet i 114 mężczyzn), w tym 382 osoby bierne zawodowo nieuczestniczące w kształceniu lub szkoleniu,
- 827 osób o niskich kwalifikacjach,
- 479 osób w wieku 50 lat i więcej,
- 240 osób z niepełnosprawnościami.

W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:

- 51 osób pozostających bez zatrudnienia pracowało po opuszczeniu programu, w tym:
  - 37 osób bezrobotnych, w tym 5 osób długotrwale bezrobotnych, pracowało po opuszczeniu programu,
  - 14 osób biernych zawodowo pracowało po opuszczeniu programu,
- 25 osób pozostających bez zatrudnienia uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu, w tym:
  - 18 osób bezrobotnych uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu,
  - 7 osób biernych zawodowo uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu.

III. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania VIII.3 Wsparcie przedsiębiorczości wsparciem objęto 729 osób pozostających bez zatrudnienia (514 kobiet i 215 mężczyzn), w tym:

- 576 osób bezrobotnych, w tym 228 osób długotrwale bezrobotnych,
- 153 osoby bierne zawodowo, w tym 111 osób biernych zawodowo nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu,
- 55 osób z niepełnosprawnościami,
- 155 osób powyżej 54 lat.

W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:

- 987 osób otrzymało bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- Utworzono 1002 miejsca pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej.

11) W ramach IX Osi Priorytetowej Włączenie społeczne w RPO WŁ na lata 2014-2020 osiągnięto w 2017 roku następujące wskaźniki¹³:

I. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania IX.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wsparciem objęto 1689 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (939 kobiet i 750 mężczyzn), w tym 518 osób z niepełnosprawnościami.

W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:

---

¹³ Zadanie 5. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

- 104 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukiwało pracy po opuszczeniu programu,
  - 210 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracowało po opuszczeniu programu,
  - 211 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu.
- II. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wsparciem objęto 3863 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (2147 kobiet i 1716 mężczyzn), w tym:
- 3675 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objęto usługami społecznymi,
  - 188 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objęto usługami zdrowotnymi.
- W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:
- 157 wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniało po zakończeniu projektu,
  - 5 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukiwało pracy lub uczestniczyło w kształceniu lub szkoleniu, lub uzyskało kwalifikacje, lub pracowało po opuszczeniu programu.
- III. W ramach projektów realizowanych w obszarze Działania IX.3 Rozwój ekonomii społecznej wsparciem objęto:
- 173 osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (83 kobiety i 90 mężczyzn), w tym 76 osób z niepełnosprawnościami.
  - 227 podmiotów ekonomii społecznej.
- W wyniku udzielonego wsparcia osiągnięto następujące rezultaty:
- Utworzono 175 miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych, w tym 91 dla osób z niepełnosprawnościami,
  - 7 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracowało po opuszczeniu programu.

Kontrola prawidłowości wydatkowania środków publicznych

Zgodnie z obowiązującymi procedurami i zaleceniami IZ, sporządzano analizy ryzyka i ich okresowe aktualizacje dla ustalenia populacji projektów spełniających definicję realizowanych w roku obrachunkowym i wytypowania projektów do kontroli w ramach RPK IP na dany rok obrachunkowy. W oparciu o wyniki sporządzanych analiz ryzyka opracowywano harmonogramy kontroli projektów. Dla zapewnienia płynności procesu kontrolnego i osiągnięcia wskaźników założonych w RPK poziom liczby projektów typowanych do kontroli był wyższy od założonego w planie.

Kontrole projektów planowano z uwzględnieniem terminów wskazanych w harmonogramach, stosując niezbędną elastyczność w tym zakresie z uwzględnieniem

przebiegu procesu weryfikacji wniosków o płatność (WNP) i zaawansowania finansowego realizacji projektów.

W całym okresie 2017 roku przeprowadzono 53 kontrole planowe projektów na miejscu realizowanych w ramach PO WER oraz 90 kontroli w ramach RPO WŁ. Kontrole projektów na miejscu realizowane były jako planowe, doraźne oraz wizyty monitoringowe w miejscach organizacji form wsparcia dla uczestników projektów¹⁴.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami ustalenia z każdej kontroli ujmowane były w Informacji pokontrolnej. W przeważającej większości przypadków Informacje pokontrolne zawierały zalecenia lub rekomendacje w zakresie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub uchybień. Procedura kontrydiktoryjna kończona była rozliczeniem wykonania zaleceń i zamknięciem kontroli. W przypadku braku wykonania zaleceń w zakresie zwrotu wydatków uznanych za niekwalifikowalne, sprawy były kierowane do wszczęcia postępowań administracyjnych w celu wyegzekwowania zwrotu środków.

Wszystkie wyżej wskazane kontrole miały na celu sprawdzenie poprawności realizacji projektów przez Beneficjentów. W przypadku kontroli planowych badano wszystkie obszary realizacji projektów zarówno w zakresie rzeczowym jak i finansowym. Kontrole doraźne obejmowały badanie obszarów co do których istniało podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości. Wizyty monitoringowe miały na celu sprawdzenie prawidłowości organizacji form wsparcia dla uczestników projektów przez Beneficjentów lub usługodawców.

W celu wyegzekwowania kwot postawionych do zwrotu na podstawie wyników kontroli projektów na miejscu i nie zwróconych dobrowolnie przez Beneficjentów w 2017 roku zostało wszczętych 6 postępowań administracyjnych, w tym: 3 postępowania w odniesieniu do projektów w ramach PO WER i 3 postępowania w przypadku projektów w ramach RPO WŁ. W przypadku spraw zakończonych decyzjami ostatecznymi brak zwrotu środków w wyznaczonym terminie skutkuje prowadzeniem działań windykacyjnych.

Prowadzone kontrole projektów w znacznym stopniu mają charakter instruktażowy. Kontrolujący wskazują Beneficjentom na popełniane błędy i w treści Informacji pokontrolnych oraz wydawanych zaleceniach/rekomendacjach instruuje jak należy podejmować działania w celu ich wyeliminowania.

Na stronie internetowej WUP w Łodzi publikowane są informacje o rodzajach wykrytych w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybień. Informacje te zawierają wszystkie rodzaje uchybień i nieprawidłowości wykrytych w wyniku kontroli projektów przeprowadzonych od początku bieżącego okresu programowania. Materiał dostępny jest do ogólnej wiadomości m.in. Beneficjentów, co pozwala na unikanie błędów w bieżącej działalności projektowej.

---

¹⁴ Zadanie 12. Prowadzenie kontroli prawidłowości wydatkowania środków publicznych.

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy

Zrealizowano badania¹⁵ ze środków Pomocy Technicznej RPO WŁ 2014 - 2020 zaplanowanych w Budżecie Województwa Łódzkiego na realizację Działania XII.2 w ramach podprojektu: Funkcjonowanie regionalnych obserwatoriów terytorialnych.

Raporty badawcze, które opracowano z inicjatywy RORP w 2017 roku to:

- „*Włókiennictwo przyszłości – analiza rynku pracy w obszarze branży tekstylnej i odzieżowej w województwie łódzkim*”,
- „*Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych w województwie łódzkim II*”,
- „*Ocena wsparcia instytucjonalnego kierowanego do mieszkańców województwa łódzkiego rozpoczynających działalność gospodarczą; na podstawie danych ilościowych i jakościowych*”.

Wyniki badań zostały umieszczone na stronie internetowej WUP w Łodzi, a raport z badania „*Włókiennictwo przyszłości - analiza rynku pracy w obszarze branży tekstylnej i odzieżowej w województwie łódzkim*” opublikowano również w formie papierowej.

W 2017 r. w ramach standardowych zadań Regionalnego Obserwatorium Rynku Pracy zebrano, przetworzono i przekazano do Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy dane zestawione w postaci obowiązkowych sprawozdań MPiPS wraz z załącznikami.

Przygotowano opracowanie „*Rynek pracy w województwie łódzkim w 2016 roku*”, prezentujące ilościowe i jakościowe analizy zjawisk charakterystycznych zachodzących na lokalnym rynku pracy.

Zgodnie z zaleceniami metodycznymi MRPiPS sporządzono raport z Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2016 rok oraz informację sygnałną za I półrocze 2017 r.

Zrealizowano badanie zlecone przez MRPiPS w obszarze dot. woj. łódzkiego, pt. „*Barometr zawodów*”¹⁶.

Uruchomiono i przeprowadzono procedury, w efekcie których w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego zamieszczono Uchwałę i wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzenia i składek ZUS.

Prowadzono monitoring informacji dotyczących zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników. Zbiorcze informacje dot. zgłoszeń zwolnień grupowych oraz zwolnień grupowych w województwie łódzkim w 2017 roku zamieszczane były w miesięcznych sprawozdaniach o rynku pracy. W omawianym roku odnotowano 29 zgłoszeń zwolnień grupowych (liczba osób zgłoszonych do zwolnienia: 2002, liczba osób zwolnionych: 1024). Najliczniejszego zgłoszenia zwolnień dokonała Veolia Energia Łódź S.A. Zgłoszono zamiar zwolnienia 1099 osób. Ostatecznie jednak żadna ze zgłoszonych osób nie została zwolniona¹⁷.

---

¹⁵ Zadanie 11. Prowadzenie analiz i badań rynku pracy.

¹⁶ <https://barometrzwodow.pl/>

¹⁷ Zadanie 13. Prowadzenie stałego monitoringu informacji dotyczących planowanych zwolnień z przyczyn dotyczących pracodawcy

Europejskie Służby Zatrudnienia

Zadania w zakresie prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami Unii Europejskiej, w tym świadczenie usług pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES¹⁸.

Usługi EURES w WUP Łódź realizowane są przez doradców EURES - Referat ds. EURES i Współpracy z Zagranicą. W 2017 roku kadra EURES WUP w Łodzi:

- otrzymała i rozpowszechniła 1009 zagranicznych ofert pracy (5177 wakatów) z krajów UE/EOG. Oferty pochodziły w większości z Niemiec, ale również z Holandii, Austrii, Norwegii, Czech, Wielkiej Brytanii i Belgii oraz w mniejszej ilości z innych krajów Unii Europejskiej.
- otrzymała i rozpowszechniła w innych krajach UE/EOG 5 ofert pracy polskich pracodawców (10 wakatów) poszukujących pracowników za granicą.
- odnotowała ok. 1256 kontaktów z instytucjami zewnętrznymi z zakresu międzynarodowego pośrednictwa pracy, w tym EURES, dla klientów różnych instytucji związanych z rynkiem pracy m.in.: uczelni wyższych i akademickich biur karier, agencji zatrudnienia, instytucji szkoleniowych, ochotniczych hufców pracy, związków zawodowych oraz innych urzędów pracy.
- udzielała informacji (osobiście, telefonicznie i mailowo) klientom WUP – Polakom poszukującym pracy za granicą, Polakom przebywającym za granicą, którzy szukają pracy w kraju oraz cudzoziemcom poszukującym pracy w Polsce (łącznie ok. 770 kontaktów).
- uczestniczyła mając własne stoisko informacyjne w 7 krajowych targach pracy, w tym w Akademickich Targach Pracy organizowanych przez Akademickie Biuro Karier Politechniki Łódzkiej i Uniwersyteckich Targach Pracy organizowanych przez ABK Uniwersytetu Łódzkiego, a także 2-dniowych Łódzkich Regionalnych Targach Pracy.
- przeprowadziła 14 spotkań informacyjnych o tematyce EURES dla osób bezrobotnych m.in. w powiatowych urzędach pracy województwa łódzkiego oraz 1 spotkanie informacyjne dla studentów.

Zadania wynikające z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w UE/EOG w zakresie świadczeń dla bezrobotnych¹⁹.

W 2017 roku do Referatu Decyzji i Zaświadczeń WUP w Łodzi:

- wpłynęło 1016 wniosków o przyznanie prawa do świadczenia po pracy w krajach UE/EOG. Wydano 979 decyzji w sprawie przyznania „polskiego” zasiłku dla bezrobotnych po pracy w krajach UE/EOG. Najwięcej decyzji – 457 dotyczyło osób, które pracowały w Wielkiej Brytanii.
- wpłynęło 460 dokumentów PD U2, SED U008 (transfer z krajów UE/EOG), większość z nich - 237 dotyczyła transferów z Holandii.

---

¹⁸ Zadanie 6. Wspieranie mobilności zawodowej, w tym rozwój sieci EURES.

¹⁹ jw.

- Referat wydał 225 dokumentów PD U1/ SED U002 dla zagranicznych instytucji łącznikowych lub osobom planującym ubieganie się o zagraniczny zasiłek dla bezrobotnych.
- Referat przyjął 988 dokumentów PD U1/ SED U002/ SED U017 /E-301 z zagranicznych instytucji łącznikowych i od osób występujących o „polski” zasiłek dla bezrobotnych po pracy w krajach UE/EOG.

Poradnictwo Zawodowe

Świadczenie poradnictwa zawodowego oraz jego koordynowanie w publicznych służbach zatrudnienia należy do zadań Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łodzi oraz Oddziałów w Piotrkowie Trybunalskim, w Sieradzu i w Skierniewicach.

Działania Centrum w ramach poradnictwa zawodowego to przede wszystkim upowszechnianie materiałów informacyjnych mające na celu doskonalenie standardu usługi oraz wzbogacanie warsztatu pracy doradców zawodowych. W ramach tego zadania zostały opracowane w Centrum dwa poradniki zatytułowane: „Kobieta na rynku pracy” oraz poradnik „Nowoczesna firma” dla osób prowadzących własną działalność. Opracowano również 51 ulotek o zawodach. Zaktualizowano zbiory informacji o możliwościach kształcenia, o instytucjach szkoleniowych, o zakładach pracy chronionej, spółdzielniach socjalnych. Wzbogacenie warsztatu doradców zawodowych to opracowanie jednego scenariusza warsztatów – „Praca z trudnym klientem”, „Indywidualne poradnictwo zawodowe” oraz scenariusz grupowej informacji zawodowej „Zainwestuj w siebie korzystając z funduszy unijnych”. W ramach doskonalenia usług pośrednictwa pracy w Oddziałach Centrum w Piotrkowie i Skierniewicach popularyzowano usługi internetowe umożliwiające poszukiwanie pracy, upowszechniano wiedzę na temat międzynarodowej sieci pośrednictwa pracy EURES, informowano osoby zainteresowane o możliwościach zatrudnienia, warunkach życia i pracy w państwach członkowskich UE, udzielano pomocy klientom w zakładaniu kont pocztowych e-mail, a także udzielano pomocy w wypełnianiu kwestionariuszy on-line. W 2017 roku udzielono pomocy 14 483 osobom w ramach poradnictwa i informacji zawodowej indywidualnej i grupowej, w tym 3916 osobom bezrobotnym i poszukującym pracy²⁰.

Opracowano i zaktualizowano we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy i Akademickimi biurami Karier 115 informacji zawodowych w Centrum Informacji i Planowania kariery Zawodowej w Łodzi oraz jego Oddziałach.

Dostosowano publikacje wydawane przez CliPKZ do potrzeb osób niepełnosprawnych (WCAG 2.0, tekst łatwy, język migowy).

Centrum Informacji i Planowania kariery Zawodowej oraz jego Oddziały współpracowały z agencjami zatrudnienia, akademickimi biurami karier, a także instytucjami szkoleniowymi. Centrum łódzkie w ramach współpracy z Agencją Zatrudnienia Fundacja w Łodzi brało udział w giełdzie pracy dla osób niepełnosprawnych. W Piotrkowie Trybunalskim nawiązano

---

²⁰ Zadanie 9. Świadczenie pośrednictwa pracy oraz poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia.

współpracę z agencją pracy IPF z siedzibą w Poznaniu w zakresie rekrutacji w Polsce, Niemczech i Francji. W Skierniewicach w ramach współpracy z 3 agencjami zatrudnienia zorganizowano 3 spotkania informacyjne dotyczące możliwości podejmowania pracy sezonowej, długoterminowej oraz nauki języka w ramach Au-Pair w krajach UE.

Centrum w Łodzi współpracowało z Akademickimi biurami Karier z Akademii Sztuk Pięknych, Politechniki Łódzkiej, Uniwersytetu Medycznego, Uniwersytetu Łódzkiego, Akademii Humanistyczno – Ekonomicznej. Współpraca polegała na udziale doradców zawodowych z Centrum w organizowanych przez te Biura targach pracy, gdzie w tzw. *Strefie Doradczej* udzielali porad uczestnikom targów dotyczących efektywnego poszukiwania pracy, promocji siebie w kontaktach z pracodawcą czy identyfikowania kompetencji miękkich. Ponadto, stałym elementem imprez targowych są również zajęcia grupowe i prezentacje dla zainteresowanych, w trakcie których doradcy prowadzą warsztaty dla studentów i absolwentów dotyczące bilansu kompetencji bądź innej tematyki związanej z rynkiem pracy. W Piotrkowie Trybunalskim kontynuowano współpracę z Akademickim Biurem Karier „Synergia” działającym przy Filii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. W ramach współpracy studenci uczestniczyli w zajęciach warsztatowych nt. „Odkrywania talentów” i „Komunikacji interpersonalnej” oraz w spotkaniach informacyjnych „Wyjście na rynek pracy”, „Przedsiębiorczość”.

W ramach współpracy Oddziału Centrum w Skierniewicach z Akademickim Biurem Karier Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej zostały zorganizowane 2 edycje zajęć warsztatowych nt. „Zróbmy to inaczej – warsztaty kreatywnego myślenia” oraz „Czy drzemie w tobie przedsiębiorca?”²¹.

Rozwój przedsiębiorczości jest ważnym czynnikiem wpływającym na rozwój społeczno – gospodarczy danego regionu. Samozatrudnienie i tworzenie nowych podmiotów gospodarczych staje się priorytetowym sposobem przeciwdziałania rosnącemu bezrobociu. Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia to jedno z kluczowych zadań realizowanych w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej. Zadanie to jest realizowane zarówno w ramach poradnictwa indywidualnego, jak i spotkań grupowych.

W 2017 roku w Centrum i jego Oddziałach, przy współpracy partnerów zewnętrznych, zorganizowano ogółem 6 seminariów skierowanych do osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Ich tytuły to m.in.: „Własna firma – krok po kroku”, „ABC Biznesu”, „Pierwsze kroki w biznesie”.

Ponadto doradcy zawodowi, w ramach współpracy z Akademickimi biurami Karier, przeprowadzili 7 zajęć warsztatowych poświęconych problematyce przedsiębiorczości, skierowanych głównie do osób bezrobotnych, poszukujących pracy ale także do studentów i absolwentów szkół wyższych. Problematyka zajęć dotyczyła określania kompetencji przedsiębiorczych, ich rozwijaniu, a także generowaniu pomysłów na własny biznes²².

W ramach umowy w sprawie dofinansowania części zadań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy oraz części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne, składek na Fundusz Pracy oraz odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych pracowników wojewódzkich urzędów

---

²¹ Zadanie 8. Rozwijanie współpracy w obszarze rynku pracy, polityki społecznej i edukacji.

²² Zadanie 7. Rozwój i wsparcie przedsiębiorczości w regionie.

pracy wykonujących zadania wynikające z realizacji programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Pracy zawartej pomiędzy Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Samorządem Województwa Łódzkiego (Umowa nr DRP-VI/8/GW/2017 z dnia 13.04.2017 r.), Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łodzi przeprowadziło szkolenia dla pracowników zatrudnionych w wojewódzkim i powiatowych urzędach pracy w następujących obszarach:

- szkolenie z zakresu programu „Szukam pracy” - 6 osób,
- szkolenie z zakresu stosowania Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych - 11 osób,
- szkolenie z Narzędzi do Badania Kompetencji (NBK) - 18 osób,
- szkolenie dotyczące profilowania pomocy dla osób bezrobotnych - 25 osób,
- szkolenie „Praca z trudnym klientem” - 10 osób.

Ogółem w szkoleniach zrealizowanych na zlecenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wzięło udział 70 pracowników publicznych służb zatrudnienia, z czego 65 osób to pracownicy PUP z województwa łódzkiego i 5 osób z WUP w Łodzi.

Ponadto Centrum łódzkie zorganizowało konferencję i szkolenie dla doradców zawodowych z Powiatowych Urzędów Pracy naszego województwa. W konferencji „Nowoczesne narzędzia w poradnictwie zawodowym” uczestniczyło 38 osób, a w szkoleniu wdrażającym System Doradcy Zawodowego wzięły udział 33 osoby. W Oddziale Centrum w Piotrkowie Trybunalskim przeprowadzono dwa spotkania o charakterze instruktażowo – integracyjnym z pracownikami Powiatowych Urzędów Pracy, poświęcone tematyce pracy z trudnym klientem, sztuki skutecznego porozumiewania się oraz umiejętności radzenia sobie z sytuacjami mającymi wpływ na występowanie wypalenia zawodowego.

Zadanie podwyższania kompetencji pracowników publicznych służb zatrudnienia realizował Oddział Centrum w Skierniewicach. Zorganizowane zostało seminarium dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Łowiczu i Skierniewicach zatytułowane „Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje” oraz spotkanie dotyczące wymiany doświadczeń oraz określenia możliwości współpracy i organizacji na 2018 rok.

Doradcy zawodowi Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Łodzi i Oddziałach uczestniczyli w 8 konferencjach i seminariach, a także brali udział w 19 specjalistycznych szkoleniach²³.

Rejestr Agencji Zatrudnienia oraz Rejestr Instytucji Szkoleniowych

Rejestr Agencji Zatrudnienia²⁴

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku w Rejestrze Agencji Zatrudnienia figurowały 394 podmioty. W 2017 roku 151 podmiotów uzyskało wpis do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia oraz wydano 474 aktualne certyfikaty o zmianie treści wpisu.

W 2017 roku 85 podmiotów zostało wykreślonych z rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia oraz wydano 7 decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego

²³ Zadanie 10. Podwyższenie kompetencji zawodowych pracowników PSZ.

²⁴ Zadanie 8. Rozwijanie współpracy w obszarze rynku pracy, polityki społecznej i edukacji.

w sprawie wykreślenia z rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Informacje o działalności agencji zatrudnienia za rok 2017 złożyło 320 agencji zatrudnienia.

W 2017 roku Wydział ds. Agencji Zatrudnienia przeprowadził 60 kontroli w agencjach zatrudnienia w zakresie przestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia. W wyniku kontroli skierowano 16 wystąpień do Państwowej Inspekcji Pracy oraz 43 wystąpienia do innych instytucji między innymi do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, Urzędu Miasta Łodzi, Urzędu Skarbowego, Straży Granicznej.

Wpłynęły 3 zawiadomienia od przedsiębiorców zagranicznych o zamiarze świadczenia usług w zakresie pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego lub pracy tymczasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W omawianym roku w województwie łódzkim nastąpił wzrost liczby agencji zatrudnienia tj. z 322 w roku 2016 na 394 w roku 2017.

Wzrosła liczba osób korzystających z usług agencji zatrudnienia:

- w zakresie pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z 1806 osób do 3794,
- w zakresie pracy tymczasowej z 61 758 osób do 70 086.

Natomiast zmalała liczba osób korzystających z usług agencji zatrudnienia:

- w zakresie pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych z 2629 osób do 1981,
- w zakresie doradztwa personalnego z 627 osób do 603.

W zakresie poradnictwa zawodowego:

- zmalała liczba osób korzystających z usług poradnictwa zawodowego z 5546 osób do 5073,
- wzrosła liczba pracodawców korzystających z usług poradnictwa zawodowego z 322 do 339.

Rejestr Instytucji Szkoleniowych²⁵

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych zarejestrowane były 722 instytucje szkoleniowe mające swoją siedzibę na terenie województwa łódzkiego. Na przestrzeni ubiegłego roku 212 podmiotów uzyskało wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych. Wnioski aktualizujące dane zawarte w rejestrze złożyły 543 instytucje szkoleniowe zarejestrowane w latach 2004-2016 - wpis tych podmiotów w rejestrze został przedłużony na 2017 rok. Wykreślono z rejestru 127 instytucji szkoleniowych.

Wydział ds. Agencji Zatrudnienia, w ramach zadań realizowanych ze środków Funduszu Pracy, w czerwcu 2017 roku zorganizował Konferencję dotyczącą działalności Agencji Zatrudnienia w kontekście realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W trakcie Konferencji omówiono:

- warunki wymagane do prowadzenia agencji zatrudnienia – nowe uregulowania,

---

²⁵ Zadanie 8. Rozwijanie współpracy w obszarze rynku pracy, polityki społecznej i edukacji.

- zapobieganie nielegalnemu zatrudnianiu oraz ochrona praw pracowniczych cudzoziemców – doświadczenia Państwowej Inspekcji Pracy w świetle wyników kontroli,
- praktyczne aspekty zatrudnienia cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z punktu widzenia Straży Granicznej,
- zmiany w ustawie o zatrudnianiu pracowników tymczasowych 2017,
- zasady koordynacji w zakresie zabezpieczenia społecznego w UE oraz obliczanie podstawy wymiaru składek dla pracowników delegowanych.

Głównym celem organizacji Konferencji było tworzenie partnerstwa pomiędzy Agencjami Zatrudnienia, a publicznymi służbami zatrudnienia, administracją rządową, samorządową, instytucjami partnerstwa lokalnego. Uczestnikami Konferencji byli przedstawiciele agencji zatrudnienia, powiatowych urzędów pracy, instytucji szkoleniowych, uczelni wyższych, Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej oraz Ubezpieczeń Społecznych²⁶.

Podwyższanie kompetencji zawodowych pracowników

W 2017 roku zorganizowano²⁷ 21 szkoleń dla kadry WUP, m.in.:

- Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów reintegracji zawodowej w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 – zastosowanie ustawy w praktyce.
- Ochrona danych osobowych – zmiany ustawy.
- Wkład własny (rzeczowy i finansowy), amortyzacja i leasing w projektach w EFS.
- Nowelizacja kodeksu postępowania administracyjnego.
- Windykacja sądowa i komornicza pieniężnych należności cywilnoprawnych JSFP – przygotowanie do wejścia w życie nowej ustawy o kosztach komorniczych.

Dla pracowników PUP zorganizowano 2 szkolenia, w tym jedno szkolenie w ramach umowy MRPiPS z samorządem Województwa Łódzkiego:

- Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.
- Nowe zasady zatrudniania cudzoziemców (umowa z MRPiPS).

W 2017 roku doradcy zawodowi oraz pośrednicy pracy brali udział w 5 szkoleniach:

- Social media – wykorzystanie w doradztwie zawodowymi poszukiwaniu zatrudnienia.
- Nowelizacja KPA.
- Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych z elementami KPA.
- Wydawanie decyzji administracyjnych po nowelizacji PKA.
- Pomoc doraźna w planowaniu działalności gospodarczej.

---

²⁶ Zadanie 8. Rozwijanie współpracy w obszarze rynku pracy, polityki społecznej i edukacji.

²⁷ Zadanie 10. Podwyższenie kompetencji zawodowych pracowników PSZ.

W 2017 roku pracownicy WUP brali udział w spotkaniach typu: konferencje, seminaria i konwenty, np. :

- VI Łódzki Konwent Informatyków
- Europejska konferencja „Powrót do pracy, teraz!”.

Wojewódzka Rada Rynku Pracy

W 2017 roku odbyły się 4 posiedzenia Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w Łodzi. Opinie Rady dotyczące prezentowanych zagadnień wyrażane były w formie uchwał i zapisów w protokółach. Na przestrzeni roku Wojewódzka Rada Rynku Pracy w Łodzi podjęła 94 uchwały, które dotyczyły m.in.:

- Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia w województwie łódzkim (sprawozdanie z realizacji za rok 2016 i projekt na rok 2017),
- Opinii na temat kierunków kształcenia w szkołach z terenu województwa łódzkiego (91).
- Wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego może być dokonana refundacja wynagrodzenia.

Na posiedzeniach WRRP poruszane były również następujące tematy:

- Aktualna sytuacja na rynku pracy w województwie łódzkim i jej uwarunkowania. Regionalny rynek pracy na tle kraju.
- Informacja o przygotowaniach samorządu województwa łódzkiego do reformy systemu edukacji.
- Informacja nt. posiedzenia Sektorowej Rady ds. Kompetencji Sektora IT.
- Informacja nt. wdrażanych przez WUP działań współfinansowanych z EFS w perspektywie finansowej 2014-2020 (POWER, RPO WŁ).

ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY

Z oferty programów aktywizacyjnych dostępnych w powiatowych urzędach pracy na terenie województwa łódzkiego w 2017 roku skorzystało blisko 29 tys. bezrobotnych. W 2017 roku najczęściej realizowanym instrumentem rynku pracy przez powiatowe urzędy pracy województwa łódzkiego były **staże**. Ponad 11,8 tys. osób bezrobotnych nabywało umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. Drugą w kolejności najczęściej realizowaną formą wsparcia w PUP były **jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej**. W 2017 r. sfinansowano założenie ponad 3,3 tys. jednoosobowych działalności gospodarczych²⁸. Skierowano ponad 3,1 tys. osób na **roboty publiczne** oraz 2,8 tys. osób do pracy w ramach **refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy**²⁹. W **pracach interwencyjnych** uczestniczyło ponad 2,6 tys. osób. W **szkoleniach** rozpoczęło udział ponad 2,3 tys. osób. Najmniej osób zostało skierowanych do **prac społecznie użytecznych** tj. ponad 1,5 tys. osób.

Wybrane formy aktywizacji osób bezrobotnych	Liczba osób rozpoczynająca udział w 2017 r.
Stáže	11 847
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gosp.	3 341
Roboty publiczne	3 135
Wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy	2 813
Prace interwencyjne	2 663
Szkolenia	2 320
Prace społecznie użyteczne	1 584

Wybrane formy aktywizacji osób bezrobotnych, w ramach których rozpoczęto udział w 2017 r.							
Województwo łódzkie	Stáže	Jednorazowe środki na podjęcie działalności gosp.	Roboty publiczne	Wyposażenie / Doposażenie stanowiska pracy	Prace interwencyjne	Szkolenia	Prace społecznie użyteczne
Ogółem	11 847	3 341	3 135	2 813	2 663	2 320	1 584
Bełchatów	576	151	23	164	145	81	192
Brzeziny	265	47	28	45	63	48	26
Kutno	642	85	541	144	26	30	61

²⁸ Zadanie 7. Rozwój i wsparcie przedsiębiorczości w regionie.

²⁹ jw.

Łask	435	42	44	26	10	17	87
Łęczyca	679	60	195	35	20	30	0
Łowicz	542	67	55	37	43	56	26
Łódź	1 071	1 206	732	801	319	547	107
Łódź- Wschód	266	80	133	60	11	154	18
Opoczno	397	41	239	130	331	129	23
Pabianice	677	161	218	119	86	92	227
Pajęczno	334	43	37	38	154	18	2
Piotrków Tryb.	964	170	185	138	225	153	54
Poddębice	343	32	51	55	96	16	9
Radomsko	297	134	71	147	99	45	96
Rawa Maz.	312	59	43	36	29	11	30
Sieradz	979	151	22	63	179	70	93
Skiernewice	373	55	36	58	95	56	0
Tomaszów Maz.	765	175	91	181	197	214	204
Wieluń	393	119	68	71	162	68	100
Wieruszów	338	76	18	61	40	21	26
Zduńska Wola	566	109	49	74	37	121	12
Zgierz	633	278	256	330	296	343	191

Na przestrzeni 2017 roku 50 osób bezrobotnych³⁰ rozpoczęło staż w ramach **bonu stażowego**³¹, który umożliwia praktyczne przygotowanie stażysty do podjęcia pracy w firmie i obejmuje m.in. koszty półrocznego stypendium wypłacanego bezrobotnemu (120% zasiłku miesięcznie), koszty przejazdu do 100 zł miesięcznie oraz premię dla pracodawcy w wysokości 1500 zł. Znacznie więcej tj. 320 osób rozpoczęło szkolenia w ramach **bonu szkoleniowego**³² (do wysokości 100% przeciętnego wynagrodzenia) gwarantującego bezrobotnemu udział w szkoleniu, którego program można uzgodnić z pracodawcą. W ramach **bonu na zasiedlenie**³³ 751 osób podjęło pracę poza miejscem zamieszkania³⁴. Bon na zasiedlenie ułatwia bezrobotnemu podjęcie pracy z dala od miejsca zamieszkania i jego wysokość nie może przekraczać 200% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę. W ramach **bonu zatrudnieniowego**³⁵ zapewniającego refundację kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionego bezrobotnego w wysokości zasiłku dla bezrobotnych, przez okres pierwszych 12 miesięcy zatrudnienia, pracę podjęło 76 osób.

³⁰ Zadanie 2. Aktywizacja osób młodych, które ze względu na brak aktywności zawodowej szybko tracą umiejętności nabyte w trakcie nauki, w tym nauki zawodu oraz osób młodych nieuczących się.

³¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), art. 66l

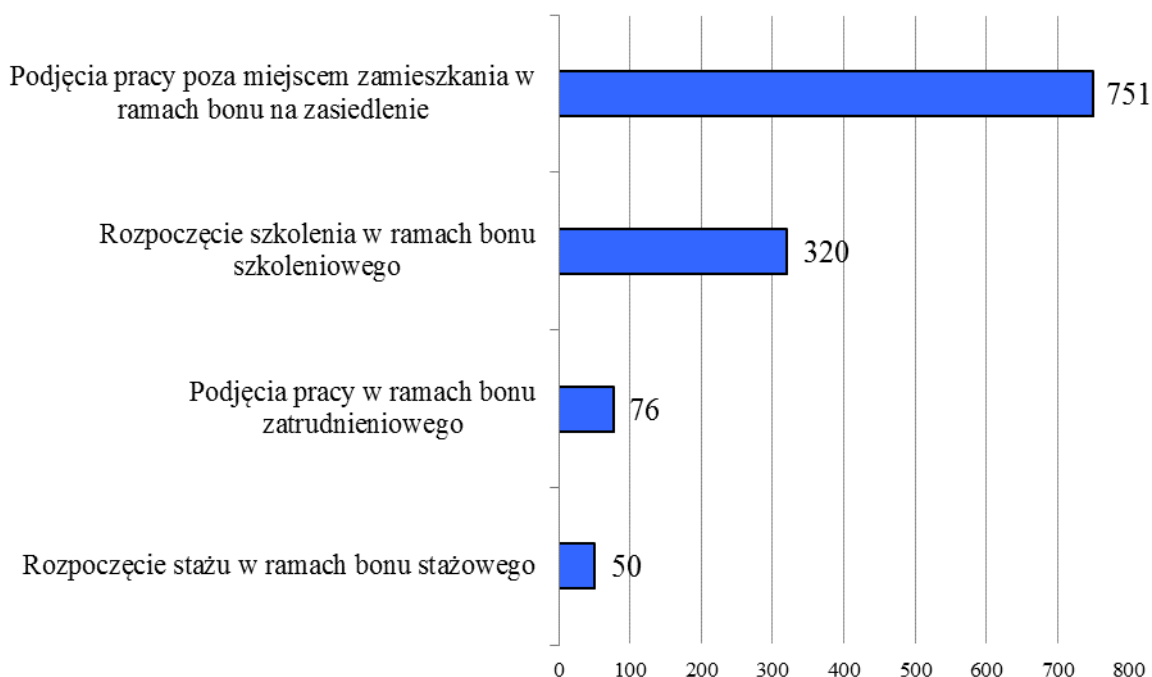
³² jw., art. 66k

³³ jw., art. 66n

³⁴ Zadanie 6. Wspieranie mobilności zawodowej, w tym rozwój sieci EURES.

³⁵ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), art. 66m

Liczba osób korzystająca z bonów oferowanych przez PUP w 2017 r.

W ramach **dofinansowania wynagrodzenia** (w kwocie nie wyższej niż 50% minimalnego wynagrodzenia) za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego³⁶ w 2017 roku pracę podjęło 216 osób **powyżej 50 roku życia**³⁷.

Szczególne wsparcie w 2017 roku uzyskały osoby bezrobotne do 30 roku życia. Od 2016 roku w powiatowych urzędach pracy realizowana jest nowa **forma aktywizacji osób bezrobotnych do 30 roku życia**. Pracodawcy zatrudniający osobę bezrobotną w wieku do 30 roku życia w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, mogą otrzymać przez 12 miesięcy refundację wynagrodzenia w kwocie równej minimalnej płacy oraz składki na ZUS. Po okresie refundacji pracodawca jest zobowiązany do utrzymania zatrudnienia przez dalsze minimum 12 miesięcy³⁸. W 2017 roku 2330 osób bezrobotnych do 30 roku życia uzyskało zatrudnienie w ramach refundowania pracodawcom kosztów wynagrodzenia³⁹.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w art. 49 wymienia **grupy osób uznanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy**. Należą do nich m.in. osoby bezrobotne do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotne oraz osoby niepełnosprawne. Trudna sytuacja na rynku pracy powoduje, że osobom z tych grup trudniej jest znaleźć pracę, jak i ją utrzymać. Z tego tytułu uprawnione są one do szczególnej pomocy.

³⁶ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), art. 60d

³⁷ Zadanie 1. Aktywizacja osób powyżej 45 roku życia.

³⁸ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), art. 150f

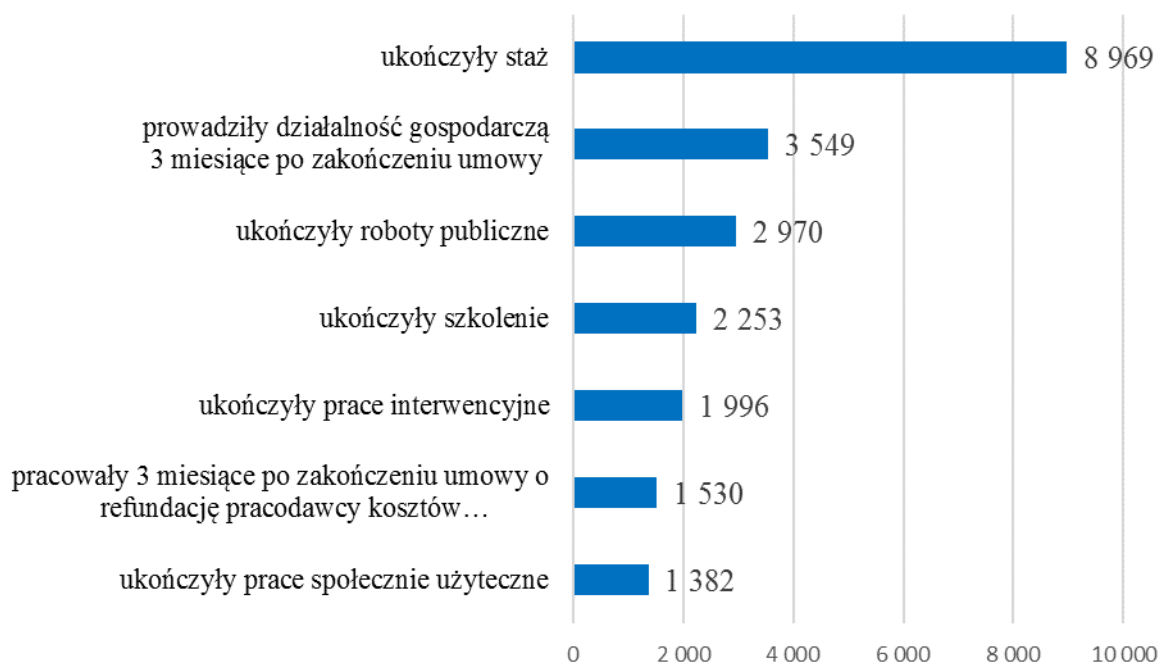
³⁹ Zadanie 2. Aktywizacja osób młodych, które ze względu na brak aktywności zawodowej szybko tracą umiejętności nabyte w trakcie nauki, w tym nauki zawodu oraz osób młodych nieuczących się.

Poniższa tabela obrazuje wybrane kategorie osób bezrobotnych⁴⁰, w tym wymienione w art. 49 ww. ustawy, które zakończyły udział w aktywnych formach wsparcia w 2017 roku.

Liczba osób bezrobotnych, które zakończyły udział w wybranych formach przeciwdziałania bezrobociu w 2017 r.

Źródło: Opracowano na podstawie załącznika nr 6 do sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01 WUP w Łodzi za 2017 r.

Osoby bezrobotne, które	Osoby bezrobotne ogółem	w tym wybrane kategorie osób bezrobotnych					
		kobiety	do 30 r. ż.	długotrwale bezrobotni	powyżej 50 r. ż.	niepełnosprawni	zamieszkali na wsi
ukończyły staż	8 969	6 217	5 468	2 580	786	378	4 192
prowadziły działalność gospodarczą 3 miesiące po zakończeniu umowy	3 549	1 354	1 607	816	323	83	972
ukończyły roboty publiczne	2 970	1 665	500	988	1 255	271	1 385
ukończyły szkolenie	2 253	698	895	625	287	114	831
ukończyły prace interwencyjne	1 996	1 089	533	588	435	99	981
pracowały 3 miesiące po zakończeniu umowy o refundację pracodawcy kosztów wyposażenia/doposażenia a stanowiska pracy	1 530	694	506	497	256	86	547
ukończyły prace społecznie użyteczne	1 382	781	115	1 214	649	196	551

⁴⁰ Zadanie 3. Wspieranie zatrudnienia kobiet oraz osób pragnących pogodzić obowiązki rodzinne z zawodowymi. Zadanie 5. Realizacja przedsięwzięć na rzecz osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

W ramach **Krajowego Funduszu Szkoleniowego**⁴¹, którego celem jest wsparcie pracodawców i pracowników w zakresie kształcenia ustawicznego, powiatowe urzędy pracy wydatkowały w 2017 roku łącznie kwotę 11 425,2 tys. zł. Krajowy Fundusz Szkoleniowy jest rozwiązaniem systemowym wprowadzonym w związku z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, który stanowi wydzieloną część środków Funduszu Pracy, określona w Planie Funduszu Pracy na dany rok budżetowy⁴². Celem utworzenia Krajowego Funduszu Szkoleniowego jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu posiadania kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki oraz zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy, które powinno poprawić pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy. W 2017 roku wsparcie w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w województwie łódzkim otrzymało 9 670 osób.

Województwo łódzkie	Liczba osób objęta wsparciem w ramach KFS w 2017 r.
Ogółem	9 670
Bełchatów	642
Brzeziny	111
Kutno	493
Łask	52
Łęczyca	111
Łowicz	649
Łódź	1 195
Łódź-Wschód	128
Opoczno	433
Pabianice	610
Pajęczno	183
Piotrków Trybunalski	545
Poddębice	251
Radomsko	135
Rawa Mazowiecka	115
Sieradz	298
Skierniewice	293
Tomaszów Mazowiecki	428
Wieluń	1 122
Wieruszów	134
Zduńska Wola	995
Zgierz	747

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdania MPiPS-02 WUP w Łodzi za 2017 r.

⁴¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.), art. 69a

⁴² jw., art. 109 ust. 2d

Średnia efektywność zatrudnieniowa w 2016 roku dla programów realizowanych w ramach aktywnych form dla województwa łódzkiego wynosi - 81,06%, przy efektywności w skali kraju na poziomie 78,74%. Efektywność zatrudnieniowa jest ustalana jako stosunek liczby osób bezrobotnych, które w danym roku były zatrudnione przez co najmniej 30 dni w okresie 3 miesięcy od dnia zakończenia udział w określonej formie aktywizacji do liczby osób, które w danym roku zakończyły udział w danej formie aktywizacji⁴³.

W 2017 roku średnia efektywność zatrudnieniowa na poziomie kraju wyniosła 81,98%.

Efektywność zatrudnieniowa poszczególnych form aktywizacji w 2016 r.

	Szkolenia	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Staże	Dofinansowanie podejmowania działalności gosp.	Doposażenie/ wyposażenie stanowiska pracy	Ogółem
Kraj	52,5%	86,1%	80,0%	80,4%	93,8%	82,7%	78,7%
łódzkie	54,1%	91,6%	77,4%	82,6%	93,1%	80,8%	81,1%

Średni koszt ponownego zatrudnienia osoby bezrobotnej w 2016 roku w skali kraju wynosi 11 291,09 zł. Efektywność kosztowa jest obliczana w wyniku podzielenia kwoty poniesionych wydatków (kasowo) na daną formę aktywizacji w danym roku, przez liczbę osób bezrobotnych, które były zatrudnione przez co najmniej 30 dni w okresie 3 miesięcy, od dnia zakończenia udziału w określonej formie aktywizacji. Dla województwa łódzkiego efektywność kosztowa w 2016 roku wyniosła 12 796,05 zł⁴⁴.

W 2017 roku średnia efektywność kosztowa na poziomie kraju wyniosła 11 520,54 zł.

Efektywność kosztowa poszczególnych form aktywizacji w 2016 r.

w zł

	Szkolenia	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Staże	Dofinansowanie podejmowania działalności gosp.	Doposażenie/ wyposażenie stanowiska pracy	Ogółem
Kraj	5 546,3	6 679,4	12 328,2	8 969,6	20 657,2	20 895,3	11 291,09
łódzkie	4 620,2	5 831,0	14 027,9	9 008,2	24 946,3	27 111,8	12 796,05

⁴³ Na podstawie ostatniej aktualnej publikacji MRPiPS tj. Opracowanie „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2016 roku” MRPiPS, Warszawa, wrzesień 2017 r.

<https://www.mpips.gov.pl/praca/fundusz-pracy/efektywnosc-form-promocji-zatrudnienia-i-aktywizacji-zawodowej/>

⁴⁴ jw.

UWAGI KOŃCOWE

Niniejsza informacja z wykonania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w województwie łódzkim w roku 2017 przedstawia monitoring działań, zmierzających do poprawy sytuacji mieszkańców powiatów na lokalnym i regionalnym rynku pracy, realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi oraz powiatowe urzędy pracy województwa łódzkiego. Realizacja Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia nie ogranicza się jedynie do działań podejmowanych przez urzędy pracy. Wiele instytucji i organizacji podejmuje przedsięwzięcia wpisujące się w katalog zadań przedstawionych w ww. Planie, które w istotny sposób wpływają na sytuację na regionalnym rynku pracy, tj. odpowiednie departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, wydziały Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, Łódzka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy, agencje zatrudnienia wpisane do Rejestru Agencji prowadzonego przez WUP, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego, pracodawcy i ich związki, organizacje pozarządowe.